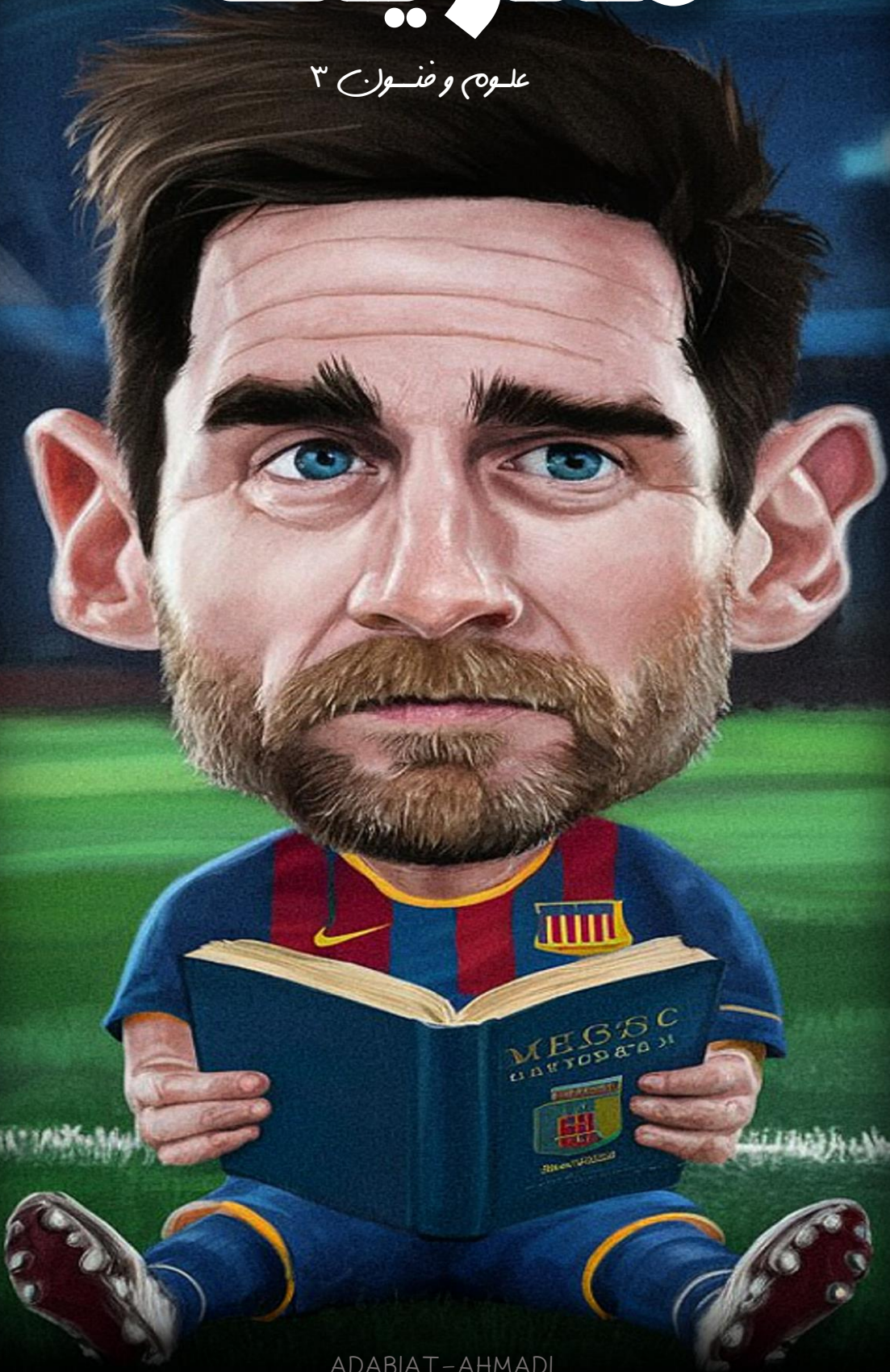




شتریک

علوم و فنون ۳



ADABIAT-AHMADI



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 1

1	صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را تعیین کنید. الف) شعرهای سید اشرف الدین گیلانی در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن در روزنامه قرن بیستم چاپ می شد. ب) زبان شعر در عصر مشروطه محاوره است. پ) پرچمدار بازگشت ادبی فتحعلی خان صبای کاشانی است.
2	جاهای خالی زیر را کامل کنید. الف) بیت ((از خون جوانان وطن لاله دمیده/ از ماتم سرو قدشان سرو خمیده)) دربردارنده مضمون..... است. ب) ترجمه آثار اروپایی در ایران با..... و در زمان..... آغاز شد. پ) در دوره بیداری ادبیات بویژه شعر برای آنکه بتواند با توده مردم ارتباط برقرار کند زبان..... را برگزید. ت) ویژگی بارز سبک بازگشت..... بود.
3	هریک از عبارات گروه الف به کدام یک از شخصیت های گروه ب مرتبط است؟ (در گروه ب یک مورد اضافی است). الف) قطعه قلب مادر از سروده های اوست. ب) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران متعلق به اوست. به دست رضاخان ترور شد و نمایشنامه ای منظوم به نام ایده ال داشت. نویسنده تاریخ بیداری ایرانیان است. ناظم الاسلام کرمانی ایرج میرزا ملک الشعرای بهار میرزاده عشقی سید اشرف الدین گیلانی
4	کدام عبارت معرف ((فرخی یزدی)) است؟ الف) وی توانست با اشعار ساده و عامیانه اش که طنزآمیز هم بود در میان مردم جایگاه مناسبی پیدا کند. ب) تخت تاثیر شاعران گذشته بویژه مسعود سعد و سعدی بود و آشنایی با سعدی طبع وی را شکوفا ساخت.
5	همه ابیات زیر بجز گزینه..... دربردارنده مفاهیم شعر دوره بیداری است. الف) جنگ ننگ است در شریعت من / جز پی پاس دین و حفظ وطن ب) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می کنی از شرع قران ای قلم ج) داد معشوقه به عاشق پیغام / که کند مادر تو با من جنگ د) آن زملن که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود زجان شستم از برای آزادی
6	انجمن ادبی اصفهان توسط چه کسی و در زمان کدام پادشاه اداره می شد؟ الف) صهبای اصفهانی / نادرشاه و کریمخان زند ب) کمال الدین اصفهانی / فتحعلی شاه ج) نشاط اصفهانی / فتحعلی شاه د) مشتاق اصفهانی / نادرشاه و کریمخان زند



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 1

7

کدام یک از موارد زیر از عوامل بیداری جامعه ایران در دوران قاجار به شمار نمی آید؟
الف) تاثیر جنگ های نافرجام ایران و روس و توجه مردم به واقعیت ها و امکانات فنی دنیای جدید
ب) کوشش های قائم مقام فراهانی ولیعهد فتحعلی شاه در روی آوردن به دانش و فنون نوین
ج) رواج صنعت چاپ و روزنامه نویسی و ترجمه و نشر کتاب های غربی
د) اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل

8

کدام یک از موارد زیر بیانگر ویژگی های نمایش نامه های میرزا آقای تبریزی است؟
الف) پیکار با بیگانه و بیگانه خواهی انتقاد از ناپسامانی ها نفی عقاید خرافی در جامعه و سخن از حقوق زنان
ب) نوعی باستان گرایی و روحیه کاوشگرانه در شناخت هویت گذشته در آنها وجود دارد.
ج) زبان آنها مانند نثر داستانی قبل از مشروطه ساده و روان بی تکلف و عوام فهم است.
د) وطن دوستی و ستیز با نادانی مضمون اصلی آنهاست.

9

به سوالات زیر بصورت کوتاه پاسخ دهید.
الف. شاعران زیر سردبیر کدام یک از روزنامه های دوره بیداری را بر عهده داشتند؟
الف) ادیب الممالک فراهانی؛ ب) میرزاده عشقی؛
ب. کدام یک از شاعران عصر مشروطه در هجو و هزل چیره دست بود؟
پ. دو اثر از ملک الشعرای بهار نام ببرید.

10

سوالات زیر را به صورت تشریحی و کامل پاسخ دهید.
الف. چرا شاعران دوره بازگشت به پیروی از اسلوب های کهن پرداختند؟
ب. چه عواملی محرک جامعه بسوی نوآوری و نوگرایی بود؟ توضیح دهید.
پ. دلیل رواج نمایشنامه نویسی به شکل غربی در ایران در دوره ادبیات بیداری چه بود؟
ت. در رابطه با قلمرو فکری بیت ((ای مرغ سحر چو این شب تار/ بگذاشت ز سر سیاهکاری)) توضیح دهید. شعر از کیست؟



1

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را تعیین کنید.
 الف) در تقطیع هجایی وزن ناهمسان بر همسان ترجیح دارد.
 ب) وزن مصراع ((آب زنید راه را هین که نگار می رسد)) همسان است.
 پ) نشانه های هجایی ((--U-U-U-U-U-U)) مربوط به وزن مستفعلن فاعلاتن مستفعلن فعل است.

2

جاهای خالی را با عبارات مناسب کامل کنید.
 الف) رکن سوم مصراع ((برخاست ز هر گوشه بلایی به کمینم))..... است.
 ب) برش دوم وزن ((مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)) وزن..... است.
 پ) تکرار..... بار وزن واژه..... ارکان مصراع ((آشفته خاطر کرده ام جمعیت عشاق را)) را شکل می دهد.
 ت) نشانه های هجایی مصراع ((سیاه در دو جهان باد روی موی سفید))..... است.

3

وزن مصراع های ستون الف را در ستون ب بیابید. در ستون الف یک مصراع اضافی است.
 الف ب
 تیمار غریبان اثر ذکر جمیل است مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن
 بس که گله ست این نثار و جمله شکایت مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن
 خورشید چون براید هر ذره رو نماید مفتعلن فاعلات مفتعلن فع
 به چا برم شکایت به که گویم این حکایت

4

وزن کدام مصراع در مقابل آن درست نوشته شده است؟
 الف) دریاب که مبتلای عشقم (مفعول مفاعیل فاعلن)
 ب) لختی بخند خنده گل زیباست (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)

5

کدام یک از ابیات زیر دو برش اوایی دارد؟ (با دو وزن خوانده میشود)
 الف) ماه فروماند از جمال محمد / سرو نباشد به اعتدال محمد
 ب) بنمای رخ که باغ و گلستانم از روست / بگشای لب که قند فراوانم از روست

6

وزن بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟
 ((بلبل بر گلی خوش رنگ در منقار داشت / و اندر آن برگ و نوا خوش ناله های زار داشت))
 الف) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن ب) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
 ج) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف د) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 2

7

کدام گزینه با مصراع ((دردی که مرا هست به مرهم نفروشم)) هم وزن است؟
الف) عقل کجا پی برد شیوه سودای دل (ب) گو خلق بدانند که من عاشق و مستم
ج) مژده بده مژده بده یار پسندید مرا (د) مرده بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم

8

برای بیت زیر کدام وزن را ترجیح می دهید؟
((تا رفت مرا از نظران چشم جهان بین / کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت))
الف) مستفعل مستفعل مستفعل مستف
ب) مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن

9

سوالات زیر را بصورت کوتاه پاسخ دهید.
الف. برای هریک از ابیات زیر یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید. (همسان دولختی / ناهمسان)
الف) تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار / که رحم اگر نکند مدعی خدا بکند
ب) من به زبان اشک خود می دهمت سلام و تو / بر سر آتش دلم همچو زبانه می روی
ب. با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید.
((بیا عاشقی را رعایت کنیم / ز یاران عاشق حکایت کنیم))
((از کرده خویشتن پشیمانم / جز توبه ره دگر نمی دانم))
الف) وزن کدام بیت ناهمسان است؟
ب) علت ناهمسانی بیت مورد نظر را بنویسید.

10

سوالات زیر را به صورت تشریحی و کامل پاسخ دهید.
الف. ابیات زیر را تقطیع کنید. نشانه های هجایی انها را بگذارید و وزن هریک را بنویسید.
الف) یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد / به وداعی دل غم دیده ما شاد نکرد
ب) دستم نداد قوت رفتن به پیش دوست / چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم
ب. ابیات زیر را به دو صورت دسته بندی هجایی کنید.
الف) شاخ گلی که ایش از جوی دیده دادم / دورم ز خویشتن کرد با صدهزار خواری
ب) از بس عرق شرم نشسته است به رویم / محروم ز نظاره آن روی نکویم



1

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را تعیین کنید.

الف) در بیت ((حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی/ من از ان روز که در بند توام ازادم)) آرایه تضمین وجود دارد.

ب) بیت ((سر من مست جمالت دل من دام خیالت/ گهر دیده نثار کف دریای تو دارد)) آرایه متناقض نما دارد.

پ) تلمیح بیت ((فرمان رسید این خانه از دشمن بگیرد/ تخت و نگین از دست اهریمن بگیرد)) مربوط به داستان ضحاک ستمگر است.

ت) در بیت ((جهان گشاده ثنای تو را چون تیر دهان/ زمان بسته رضای تو را چو نیزه کمر)) مراعات نظیر وجود دارد.

2

جاهای خالی زیر را کامل کنید.

الف. آرایه مشترک دو بیت زیر..... است.

((خدا را محتسب ما را به فریاد دف و نی بخش/ که ساز شرع ازین افسانه بی قانون نخواهد شد))

((زبان درکش که مارا رهن دل/ نوای مطرب و آواز چنگ است))

ب. آرایه شاخص بیت ((چرا به سر نهد هدده صبا افسر/ که وصف شهر سبا را بر سلیمان گفت))..... است

پ. تلمیح بیت ((بر مزارم گر گذار آرد ز سرگیرم حیات/ یا رب ان عیسی نفس گر بر مزارم بگذرد))..... است

3

در هر یک از بیت های گروه الف کدام آرایه ادبی گروه ب بکار رفته است؟ (در ستون ب یک مورد اضافی است.)

الف

ب

بلاى عشق تو نگذاشت پارسا در پارس/ یکی منم که ندانم نماز چون بستم

چون جواب احمق امد خامشی/ این درازی در سخن چون می کشی

من مسلمانم/ قبله ام یک گل سرخ/ جانمازم چشمه مهرم نور/ دشت سجاده من

چشم و گوش و لب گشا ای هوشمند/ گر نبینی راه حق بر من نخند

چو بید بر سر ایمان خویش می لرزم/ که دل به دست کمان ابرویی است کافرکیش

گرچه حافظ در رنجش زد و پیمان شکست/ لطف او بین که به لطف از در من باز آمد

بدیدم حسن را سرمست می گفت/ بلایم من بلایم من بلایم

تشبیه

مراعات نظیر

تشخیص

جناس ناهمسان

4

در بیت ((بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت/ شور شیرین به سر هر که فتد کوهکن است)) هر دو آرایه..... و..... را دارد.

الف) تلمیح/ تضمین ب) مراعات نظیر/ لف و نشر ج) مراعات نظیر/ تضمین د) تلمیح/ مراعات نظیر

5

در بیت ((از لعل تو گر یابم انگشتی زهار/ صد ملک سلیمانم در زیر نگین باشد)) کدام آرایه دیده نمیشود؟

الف) تضمین ب) استعاره ج) تلمیح د) کنایه

6

اگر ابیات زیر را به ترتیب آرایه های ((تشبیه- تلمیح- مجاز- تضمین)) مرتب کنیم کدام گزینه پاسخ صحیح خواهد بود؟

الف) جام می از کف اغیار ننوشی نوشی/ سر خونخواریم ای یار نداری داری

ب) تو یوسفی که فدای تو باد جان عزیز/ بیا که جان عزیز منت خریدار است

پ) هر جا که سیف باشد بستان اوست رویش/ ((چون است حال بستان ای یاد نوبهار))

ت) پروانه مراد به گردش کند طواف/ دارد چو شمع هر که زبان شکایتی

1. الف- پ- ت- ب 2. ت- ب- الف- پ 3. ت- الف- ب- پ 4. ب- پ- الف- ت



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 3

هرسه ارایه ((استعاره-کنایه-تناسب)) در کدام گزینه دیده میشود؟

7

الف) درره تو جان و دل کردم فدا/ مر مرا هم دل تو و مرهم تو باش
ب) شکنج زلف پریشان به دست باد مده/ مگو که خاطر عشاق گو پریشان باش
ج) سپهر دیده ام از دود آه ابری گشت/ زمن گریز و مصون از نزول باران باش
د) چو شانه تا کی بیایی به زلف خوبان جای/ گره گشا و هوادار هر پریشان باش

8

در بیت زیر کدام ارایه وجود ندارد؟
((رسید باد صبا غنچه در هواداری/ ز خود برون شد و بر تن درید پیراهن))
الف) استعاره ب) تلمیح ج) تشخیص د) مراعات نظیر

9

9. سوالات زیر را بصورت کوتاه پاسخ دهید.
الف. باتوجه به سروده زیر به پرسش ها پاسخ دهید.
((چه زنم چو نای هر دم ز نای شوق او دم/ که لسان غیب خوش تر بنوازد این نوا را
همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی/ به پیام آشنایی بنوازد آشنا را))
الف) چگونه در می یابیم که بخشی از این سروده از ((حافظ)) است؟
ب) این کاربرد باعث پیدایی کدام ارایه شده است
ب. برای هریک از ابیات زیر ارایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.
الف) آتش آن نیست که از شعله او خندد شمع/ آتش آن است که بر خرمن پروانه زدند
ب) بیداری زمان را با من بخوان به فریاد/ و مرد خواب و خفتی/ ((رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن))
پ) مجنون که به دیوانه گری شهره شهر است/ در دشت جنون همسفر عاقل ما بود
پ. در ابیات زیر هریک از ارایه های مشخص شده چه ارایه ای دارند؟
الف) خال مشکین که بدان عارض گندمگون است/ سیران داند که شیرهن ادم یا دوست
ب) چنین گفت پیغمبر راست گوی/ ز گهواره تا گوردانش بچوی
پ) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل/ کجا دانند حال ما سبکباران ساحل ها
ت) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی/ من از آن روز که دریند توام از ادا
ث) حرفی است این که خضر به اب بقا رسید/ زین چرخ دل سیه دم ابی ندید کس
ج) بهر این فرمود رحمان ای پسر/ کل یوم هو فی شان ای پسر

(ابهام/ مراعات نظیر)
(تضمین/ حس آمیزی)
(حسن تعلیل/ تلمیح)

10

ب. سوالات زیر بصورت کامل و تشریحی پاسخ دهید.
الف. تلمیح بیت زیر را توضیح دهید.
((چون خضر دید ان لب جان بخش دل فریب/ گفتا که اب چشمه حیوان دهان توست))
ب. بیت های زیر کدام ارایه ادبی را نشان می دهند؟ دانسته تاریخی خود را در مورد انها بنویسید.
الف) این مه که چون منیژه لب چاه می نشست/ گریان به تازیانه افراسیاب رفت
ب) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت/ متحرم چه نامم شه ملک لافتی را
پ. در ابیات زیر ارایه مراعات نظیر را بیابید و بنویسید تناسب واژه ها از چه جهت است؟
الف) مکن عیب تهی دستان که در بازار سرمستان/ گدا باشد که بفروشد به جامی ملک سلطان را
ب) بنگر این انجم و مهر و مه را/ بت ره گشته خلیل الله را
پ) ز بس اوای کوس و ناله نای/ همی برخاست گیتی گیتی از جای
ت. آرایه تشبیه و تلمیح و مراعات نظیر را در بیت زیر نشان دهید.
((مجنون رخ لیلی چون قیس بنی عامر/ فرهاد لب شیرین چون خسرو پرویزم))



1

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را تعیین کنید.

الف) یکی از ویژگی های فکری ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی فراوانی مدح و ذم و هجو در شعر است.

ب) عدم تسلط کافی شاعران دوره بیداری بر ادبیات کهن موجب کم توجهی در کاربرد جمله ها و ترکیب های زبانی بود.

پ) از بارزترین ویژگی های ادبیات دوره بیداری توجه به تعلیم و تربیت جدید بوده است.

ت) در سطح ادبی نثر دوره بیداری صنایع ادبی از نثر جدا می شود و نثر در خدمت بیان و خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر میشود.

ث) از نظر موسیقی و عروض گروه سنت گرا بسیار پایبند به سنت های ادبی بودند.

ج) یکی از ضعف های تکنیکی در داستان های دوره مشروطه حضور راوی سوم شخص در صحنه های داستان بود.

2

جاهای خالی زیر را با واژگان مناسب کامل کنید.

الف) از شاخه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است طنز: و است.

ب) گرایش شاعران دوره بیداری به قالب های کم کاربرد مانند مستزاد و چهارپاره زمینه را برای ظهور: فراهم کرد.

پ) در نثر دوره بیداری عبارت های وصفی دور و دراز و لفظ پردازی های بیجا در نامه ها و نوشته ها: می یابد.

ت) نثر فارسی حتی پیش از نثر از شعر فارسی در دوره بیداری قید و بند های نثر: را کنار می گذارد.

ث) در شعر عصر بیداری مفهوم آزادی مترادف با مفهوم: است.

ج) مفاهیمی مانند تعلیم و تربیت جدید دانش ها و فنون نوین در سطح: بررسی می شوند.

چ) شاعران: شعر را وسیله ای برای بیان مقاصد خود می دانستند.

ه) در عصر بیداری به دلیل: و دایره واژگانی شعر گسترش یافت.

3

موارد مربوط به ستون الف را در ستون ب بیابید. (در ستون ب یک مورد اضافی است)

الف	ب
وفادار به زبان گذشته	بی توجهی به ترکیب های زبانی
بهره گیری از اصطلاحات موسیقی عامیانه	فرخی یزدی
عدم تسلط کافی برای ادبیات کهن	ادیب الممالک
زمینه ساز ظهور شعر نو	نثر داستانی
نوآوری در عرصه تخیل	سرودن ترانه
عدم عارفانه سرایی و غزل گوئی	حضور راوی
تعلیم و تربیت جدید	سید اشرف الدین گیلان
عدم استفاده از لفظ پردازی های بیجا	ظهور مطبوعات در جامعه
ضعف تکنیکی	مستزاد
عدم هماهنگی طول مصراع ها	میرزاده عشقی
	سطح فکری

4

کدام بیت مصداق توضیح ((گروهی از شاعران دوره بیداری با آگاهی از سنت های ادبی به زبان پر صلابت گذشته وفادار ماندند)) است

الف) برکش ز سر این سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند

ب) چون نگریم ز درد و چون ننالم / دزد را چو محرم به خانه کردم؟

5. کدام یک از موارد زیر از عوامل (کم توجهی کاربرد جمله ها و ترکیب های زبانی در شعر دوره بیداری) نیست؟

الف) اغلب شاعران صرفاً به شکل و ظاهر گرایش داشتند.

ب) برخی شاعران تسلط کافی برای ادبیات کهن نداشتند.

ج) شاعران برای آگاه سازی مردم و انتشار در روزنامه ها ناگزیر بودند به شتاب شعر بسرایند



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 4

6. همه گزینه ها سطح زبانی نثر دوره بیداری را نشان می دهند بجز.....

الف) نثر دوره بیداری ساده و قابل فهم است.

ب) بسیاری از لغات انگلیسی ترکی فرانسوی و.... وارد نثر فارسی شد.

ج) واژه ها و ترکیب های عربی نا آشنا کمتر میشود.

د) لغات و اصطلاحات دینی و عرفانی در نثر وارد میشود.

6

7. همه موارد از شاخص ترین درون مایه های شعر عصر بیداری است. به جز.....

الف) توجه به مردم / آزادی

ب) تعلیم و تربیت جدید / قانون

ج) دانش ها و فنون جدید / وطن

د) معنی گریزی و ابهام در شعر / مدح و هج و

7

8. در متن زیر چند غلط وجود دارد؟

((نثر دوران مشروطه با ویژگی هایی چون نوگرایی تجددخواهی آزادی طلبی و شهادت گسترش یلفات. از شاخه های ارزنده نثر این دوره طنز سیاسی -

اجتماعی است. توجه به دانش ها و علوم نوین نیز در نثر روزنامه ای بسیار مورد توجه قرار گرفت. سبک نویسندگی در این دوره مطابقت کاملی با

ادبیات داستانی جدید ندارد و قید و بند های نثر مصنوع و فنی را کنار می گذارد))

8

9. به سوالات زیر بصورت کوتاه پاسخ دهید.

الف. با توجه به نوشته زیر دو مورد از ویژگی های زبانی نثر دوره معاصر تا انقلاب را بنویسید.

((به قدری عصبانی شده بودم که چشمم جایی را نمی دید. از این بهانه تراشی هایش داشتم شاخ در می اوردم. بی اختیار در خانه را باز کرده و این

جوان نمک شناس را مانند موشی که از خمره روغن بیرون کشیده باشند بیرون انداختم.)) (جمال زاده)

ب. واژه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) ابوالقاسم لاهوتی و فرخی یزدی از شاخص ترین شاعران حوزه (توجه به مردم / دانش ها و فنون نوین) هستند.

ب) کاربرد واژه های کهن مانند بادافره و خلیدن در شعر دوره (بیداری / معاصر) مشاهده میشود.

پ) شاعران بیداری به انعکاس خواست ها و علایق (شخصی خود / توده مردم) پرداختند.

ت) در آثار (علامه دهخدا / میرزاده عشقی) مفهوم وطن بسیار مورد توجه است.

9

ث) در نثر دوره بیداری واژه ها و ترکیبات عربی نا آشنا (کمتر / بیشتر) میشود.

پ. در هریک از ابیات زیر کدام درونمایه شعر عصر بیداری مشهود است؟

الف) دامن محبت را گر کنی ز خون رنگین / می توان تو را گفتن پیشوای آزادی

ب) یک روز طرز کار به میل رجال بود / امروز طرز کار ز قانون مفسر است

ت. نمونه هایی از تخیلات سرایندهگان پیشین را در اشعار کدام شاعر دوره بیداری می توان دید؟

ث) کدام گروه از شعرای دوره بیداری از واژه های فرنگی استفاده می کردند؟



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 4

سوالات زیر را بصورت کامل و تشریحی پاسخ دهید.

الف) سه مورد از درونمایه های نثر بیداری را بنویسید.

ب) آیا ساختار نحو جملات در نثر بیداری تغییر کرد؟ توضیح دهید.

پ) سبک بازگشت و دوره بیداری را در حوزه شعر بطور کلی مقایسه کنید.

ت) میزان دایره واژگان در دوره مشروطه با چه تحولی روبه رو شد؟

ث) تغییرات جامعه در دوره مشروطه چه تاثیری بر شعر گذاشت؟

1



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 5

1 صحيح يا غلط بودن عبارات زیر را تعیین کنید. الف) مصوت بلند(ی) در کلماتی مانند(گیاه) و(بیا) و واژه هایی از این قبیل همواره بلند است. ب) اختیارات وزنی اختیاراتی است که شاعر با نحوه بیان و شیوه تلفظ خود اعمال میکند. پ) اگر پیش از همزه آغاز هجا مصوتی بیاید میتوان همزه را حذف کرد. ت) در مصراع(وجود نازکت آزرنده گزند مباد) حذف همزه وجود دارد. ث) در کلمات تک هجایی بجز واژه((سو)) مصوت بلند(و) نمی تواند کوتاه تلفظ شود.													
2 جاهای خالی زیر را با واژگان مناسب کامل کنید. الف) در مصراع((دیدم به خواب دوش که ماهی برامدی)) اختیار زبانی.....وجود دارد. ب) در هجای.....از بیت((باز ای و دل تنگ مرا مونس جان باش / وین سوخته را محرم اسرار نهان باش)) اختیار شاعری بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه وجود دارد. پ) با احتساب اختیار شاعری وزن مصراع(زلف سیاه تو در آشفستگی).....است. ت) در مصراع(شخص خفت و خرس می راندش مگس) رکن.....دارای اختیار شاعری زبانی است.													
3 موارد مربوط به مصراع های ستون الف را در ستون ب بیابید.(در ستون الف یک مصراع اضافی است) <table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th><th>ب</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>هر کس غم دین دارد و هر کس غم دنیا</td><td>بلند تلفظ کردن کسره اضافه</td></tr> <tr> <td>چپ و راست گفתי که جادو شد دست</td><td>بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه(و)</td></tr> <tr> <td>عافیت چشم مدار از من میخانه نشین</td><td>کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند</td></tr> <tr> <td>هزار سختی اگر بر من اید اسان است</td><td>کوتاه بودن همیشگی مصوت(ی)</td></tr> <tr> <td>گر نگاهی سوی فریاد دل افتاده کنی</td><td></td></tr> </tbody> </table>	الف	ب	هر کس غم دین دارد و هر کس غم دنیا	بلند تلفظ کردن کسره اضافه	چپ و راست گفתי که جادو شد دست	بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه(و)	عافیت چشم مدار از من میخانه نشین	کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند	هزار سختی اگر بر من اید اسان است	کوتاه بودن همیشگی مصوت(ی)	گر نگاهی سوی فریاد دل افتاده کنی		
الف	ب												
هر کس غم دین دارد و هر کس غم دنیا	بلند تلفظ کردن کسره اضافه												
چپ و راست گفתי که جادو شد دست	بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه(و)												
عافیت چشم مدار از من میخانه نشین	کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند												
هزار سختی اگر بر من اید اسان است	کوتاه بودن همیشگی مصوت(ی)												
گر نگاهی سوی فریاد دل افتاده کنی													
4 مصوت بلند(ی) در کدام مصراع به کوتاه تبدیل نمیشود؟ الف) یا رب قبول کن به بزرگی و فضل خویش ب) ای گنبد گیتی ای دماوند ج) پیش از تو اب معنی دریا شدن نداشت د) ان نور روی موسی عمرانم آرزوست													
5 در همه ابیات حذف((همزه)) به چشم می خورد. به جز.... الف) برون خرام و ببرگوی خوبی از همه کس / سرای حور بده رونق پری بشکن ب) چو عندلیب فصاحت فروشد ای حافظ / تو قدر او به سخن گفتن دری بشکن ج) چو عطرسرای شود زلف سنبل از دم باد / تو قیمتش به سر زلف عنبری بشکن د) به زلف گوی که ایین دلبری بگذار / به غمزه گوی که قلب ستگری بشکن رزوست													



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 5

6. اطلاعات مقابل همه گزینه ها صحیح است بجز.....

الف) از بس عرق شرم نشسته است به رویم / محروم ز نظاره آن روی نکویم (بلندتلفظ کردن کسره اضافه)

ب) در نماز خم ابروی تو در یاد امد / حالتی رفت که محراب به فریاد امد (3 حذف همزه)

ج) نفسم گرفته زین شب در این حصار بشکن / در این حصار جادویی روزگار بشکن (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)

د) حيله اموزان جگرها سوخته / فعل ها و مکرها موخته (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه ((و))

6

7. در همه ابیات تغییر مصوت بلند به کوتاه وجود دارد بجز.....

الف) تاتار هجر کرد سیاهی و عنبری / زان مشک های اهوی تاتارم ارزوست

ب) اندر دلم ز غمزه غماز فتنه هاست / فتنه نشان جادوی بیمارم ارزوست

ج) ساقی و سردهی ز لب یارم ارزوست / بد مستی ای ز نرگس خمارم ارزوست

د) تا سوی گلشن طرب ایم خراب و مست / از گلشن وصال تو یک خارم ارزوست

7

8. اختیار شاعری کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

الف) از من جدا مشو که تو ام نور دیده ای / ارام جان و مونس جان رمیده ای

ب) من که باشم در آن حرم که صبا / پرده دار حریم حرمت اوست

ج) گر مخیر بکنندم به قیامت که چه خواهی / دوست مارا و همه نعمت فردوس شما را

د) وقتی دل سودایی می رفت به بستان ها / بی خویشتم کردی بوی گل و ریحان ها

8

9. سوالات زیر را بصورت کوتاه پاسخ دهید

الف. در بیت زیر چند هجای کوتاه را باید بلند تلفظ کرد؟

((باغبان گر چند روزی صحت گل بایدش / بر جفای خار هجران صبر بلبل بایدش))

ب. در ابیات زیر جمعاً چند اختیار شاعری زبانی مشاهده میشود؟

((ز دست دیده و دل هر دو فریاد / که هرچه دیده بیند دل کند یاد

بسازم خنجری نیشش ز فولاد / زخم بر دیده تا دل گردد آزاد))

9

پ. مورد درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

در مصراع ((همه کارم ز خودکامی به بدنای کشید اخر)) شاعر از اختیار زبانی (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه- کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند) استفاده کرده است.



10. به سوالات زیر بصورت کامل و تشریحی پاسخ دهید.

الف. با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

((گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را/ از نازکی ازار رساند بدنش را))

الف) مصراع اول را تقطیع کنید.

ب) ارکان معادل بیت را به گونه ای بنویسید که همسان باشد.

پ) در هر مصراع یک اختیار زبانی مشخص کنید.

ب. در بیت ((پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی/ گوش کشیده است ازان گوش به من نمی کند))

الف) شاعر در هجای هفتم مصراع اول از کدام اختیار زبانی استفاده کرده است؟

ب) وزن این بیت چیست؟

10

پ. در بیت ((هوای حوصله ام تا همیشه بارانی است/ که مشیت سرخ من اکنون به وضع بحرانی است)) چند حذف همزه وجود دارد؟

ت. ابیات زیر را تقطیع هجایی کنید. پس از تعیین وزن هریک اختیارات شاعری زبانی به کار رفته در آنها را توضیح دهید.

الف) جز آفتاب طلعت تابان ماه من/ کس نیس پرتو افکن روز سیاه من

ب) دلا دیشب چه می کردی تو در کوی حبیب من/ الهی خون شوی ای دل تو هم گشتی رقیب من

پ) همی ریخت خون و همی کند موی/ سرش پر ز خاک و پر از آب روی



1

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

الف) بیت ((حلاوت سخن تلخ را ز عاشق پرس / ز ماهیان بطلب طعم آب دریا را)) دارای تضاد است.

ب) ((در بیت ((کمند زلف تو سر حلقه نجات من است / که رستم از همه تا صید این کمند شدم)) هر دو ارایه تناقض و تشبیه دیده می شود.

پ) نشر اول بیت ((اثر تربیت و تابش خور را چه گنه / گر خزف را نه گهر سازد و ناکس را کس)) عبارت ((خزف را نه گهر سازد)) است.

ت) بیت ((آتش سردی که بگدازد درون سنگ را / هر که را بودست آه سرد می داند که چیست.

2

جاهای خالی زیر را با واژگان مناسب کامل کنید.

الف) در بیت ((موج ز خود رفته ای تیز خرامید و گفت / هستم اگر میروم گر نروم نیستم)) ارایه مشهود است.

ب) لف در لغت به معنای است.

پ) ارایه ... برانگیختن اعجاب است از راه خلاف عرف و عادت منطق

ت) بیت ((خسروی به شیرینی تلخ کرد کام را / کز لب شکرخندش نرخ شکر ارزان شد)) دارای ارایه است.

ث) در بیت ((دل گرمی و دم سردی ما بود که گاهی / مردادمه و گاه دی اش نام نهادند)) دو بار ارایه تکرار شده است.

3

در هریک از بیت های گروه الف کدام ارایه شاخص در گروه ب بکار رفته است؟ (در ستون ب یک مورد اضافی است).

الف

ب

به صحرای هوس تا کی دلا سر در هوا گردی؟ / نمی بینی رهی ترسم که گم گردم چو واگردی

متناقض نما

همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو پیوشی / همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی

تشبیه

گوش ترحمی کو کز ما نظر نپوشد / دست غریق یعنی فریاد بی صدایم

تضاد

یافت با شکوه ره زندگی من پایان / چون جرس ناله من زاد سفر بود مرا

مجاز

تا زیب بناگوش تو شد طره مشکین / هرگز خبرم نیست نه از صبح و نه از شام

کنایه

گر نخواهد داد من امروز داد آن شاه حسن / دامنش فردا به نزد دادگر خواهم گرفت

استعاره مکنیه

دردا که در راه طلب دیدم بسی رنج و تعب / آورد جانم را به لب دلدار جانی را ببین

لف و نشر

تلمیح

4

در بیت زیر کدام ارایه ادبی وجود ندارد؟

((گر ندیدی قبض و بسط عشق را / گریه مینا نگر خندیدن ساغر ببین))

الف) تضاد ب) لف و نشر ج) تشخیص د) تناقض



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 5

در کدام بیت لف و نشر مرتب وجود دارد؟

الف) ان نه زلف است و بنا گوش که روز است و شب است / و آن نه بالای صنوبر که درخت رطب است

ب) دل و کشورت جمع و معمور باد / ز ملکیت پراکندگی دور باد

ج) روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می ریزد ان زر میزند

د) معنی اب زندگی و روضه ارم / جز طرف جویبار و می خوشگوار نیست

5

در کدام بیت بیشترین آرایه تضاد وجود دارد؟

الف) شور فرهادم به پرسش سر به زیر افکنده بود / ای لب شیرین جواب تلخ سربالا چرا

ب) قناعت می کنم با درد چون درمان نمی یابم / تحمل می کنم با زخم چون مرهم نمی بینم

ج) شیرین ننماید به دهانش شکروصل / آن را که فلک زهر جدایی بچشاند

د) گردون مرا ز محنت هستی رها نخواست / مرگم رسیده بود ولیکن خدا نخواست

6

کدام بیت دارای پارادوکس است؟

الف) در مجلس دهر ساز مستی پست است / نه چنگ و نه قانون و نه دف بردست است

ب) دلم با چشم تر یکرنگ از ان است / که پای اشک خونین در میان است

ج) طالع نگر که کشت امیدم ز اب سوخت / در کشوری که برق هوادار خرمن است

د) کوتاه می شود همه شمعی ز سوختن / شمعی که سر بر عرش رسانید آه ماست

7

تمام آرایه های بیت زیر درست هستند بجز.....

((ز میوه گرچه در این بوستان سبکباریم / همان چو سرو به آزادی گرفتاریم))

الف) استعاره ب) کنایه ج) تضاد د) تناقض

8



9

به سوالات زیر بصورت کوتاه پاسخ دهید.

الف. ارایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.

((فلک در خاک می غلتید از شرم سرافرازی / اگر می دید معراج ز پا افتادن ما را (متناقض نما/ لف و نشر)

ب. نوع لف و نشر را مشخص کنید.

الف) دل و کشورت جمع و معمور باد! / ز ملکت پراکندگی دور باد!

ب) اگر ز خلق ملامت و گرز کرده ندامت / کشیدم از تو کشیدم شنیدم از تو شنیدم

پ. بیت زیر دارای تضاد است یا تناقض؟

((شود از مهر خموشی دل خامش گویا / جوش می در جگر خم ز سر بسته بود))

ت. برای بیت زیر دو ارایه بنویسید.

((دور شو کز شمع عشق آتش به نزدیکان رسد / وان که او نزدیک باشد گر بسوزد دور نیست))

10

به سوالات زیر بصورت کامل و تشریحی پاسخ دهید.

الف. با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

((از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب / وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و رسم))

الف) لف های مصراع دوم را بنویسید.

ب) نوع لف و نشر در مصراع اول مرتب است یا مشوش؟

پ) اولین و سومین جفت واژه های متضاد را بیابید و بنویسید.

ب. با ذکر دلیل ثابت کنید در بیت زیر ارایه ((متناقض نما)) به کار رفته است.

((می خورم جام غمی هر دم به شادی رخت / خرم ان کس کاو بدین غم شادمانی می کند))

پ. کدام بیت دارای تضاد و کدام بیت دارای تناقض است؟

الف) کی شود این روان من ساکن / این چنین ساکن روان که منم

ب) شادی ندارد ان که ندارد به دل غمی / آن را که نیست عالم غم نیست عالمی

ت. در بیت ((با ان که جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت))

الف) لف اول و نشر دوم را بیابید و بنویسید.

ب) نوع لف و نشر را مشخص کنید.



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 7

1

درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید.

- 1- پروین اعتصامی قصیده را به سبک منوچهری به روانی و لطافت سعدی می‌سرود.
- 2- نخستین رمان تاریخی در دوره معاصر را مرتضی مشفق کاظمی نوشته است.
- 3- در دوران مقاومت، بیشتر فضای رمان‌ها و داستان‌ها، مضمون مبارزه و پایداری است.
- 4- در ادبیات دوره معاصر، نوآوری‌ها، اندیشه‌های باستان‌گرا و گاهی گرایش به شعرهای ترجمه‌ای مورد توجه بود.
- 5- شاعران جریان «سمبولیسم اجتماعی» یا «شعر نوی حماسی» بیشتر به مسائل سیاسی، اجتماعی، مشکلات و آرمان‌های مردم توجه دارند.
- 6- کتاب «دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز» از آثار داستانی «سید مهدی شجاعی» در زمینه ادبیات عاشورایی است.

2

جاهای خالی را عبارات مناسب پر کنید.

- 7- داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند نویسنده‌ی «سگ ولگرد» گسترش یافت.
- 8- سیمین دانشور با کتاب به اوج نویسندگی خود رسید.
- 9- سال‌های پس از جنگ، دوران اوج شکوفایی در ایران بود.
- 10- جریان نوگرایی شعری نیما با سرایش در سال 1316 تثبیت شد.
- 11- چمال‌زاده را با مجموعه داستان «یکی بود یکی نبود» آغازگر فارسی به شیوه‌ی نوین می‌دانند.

3

واژه‌ی مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.

- 12- در داستان‌نویسی دهه شصت اغلب نویسندگان موفق (نسل جوان - پیشکسوتان) هستند.
- 13- نثر فارسی تحت تأثیر آثاری که در دوره بیداری از زبان‌های اروپایی ترجمه می‌شد به (تکلف - سادگی) گرایید.

4

گزینه درست را انتخاب کنید.

- 14- کدام یک از گزینه‌های زیر درباره «نیما یوشیج» و تحول‌آفرینی او در شعر معاصر درست است؟
- الف) تصرف نیما در ماهیت شعر نو و ارائه ماهیتی تازه از آن، به تغییر در قالب و ویژگی‌های سخن شاعران قدیم انجامید.
- ب) نیما در 1316 منظومه «افسانه» را به عنوان بیانیه شعر نو منتشر کرد که نزدیکی به ادبیات نمایش، از ویژگی‌های آن است.
- پ) نیما در مسیر بنیان‌گذاری شعر نو تلاش کرد تا واژگان نو به کار برد و از به کارگیری واژگان روزمره و عامیانه پرهیز کند.
- ت) جریان نوگرایی نیما با سرایش «ققنوس» تثبیت شد. او در این منظومه، تغییراتی در اصول و ضوابط شعر سنتی ایجاد کرد

5

- نثر پرشتاب و بریده بریده‌ی را با عنوان نثر تلگرافی یاد می‌کنند.

الف) اسماعیل فصیح
پ) محمود دولت‌آبادی
ب) جلال آل احمد
ت) هوشنگ گلشیری



16- کدام یک از شاعران زیر از «پیشگامان شعر نو» به شمار نمی‌رود؟

- الف) تقی رفعت
ب) فروغ فرخزاد
پ) شمس کسمایی
ت) جعفر خاмене‌ای

17- کدام نویسندگان «همگی» در داستان نویسی «سبک تلفیقی» را برگزیدند؟

- الف) محمود اعتمادزاده- صادق چوبک- احمد محمود
ب) جلال آل احمد- علی محمد افغانی- امین فقیری
پ) غلامحسین ساعدی- جمال میرصادقی- تقی مدرسی
ت) سیمین دانشور- بزرگ علوی- هوشنگ گلشیری

18- تکریم شهید و فرهنگ شهادت با تکیه بر ملی و تاریخی یکی از درون مایه های شعر در دوره انقلاب اسلامی است.

- الف) داستان های
ب) سروده های
پ) اسطوره های
ت) روایت های

19- کدام کتاب از آثار منثور قیصر امین پور است؟

- الف) آیین های ناگهان
ب) در کوچه ی آفتاب
پ) طوفان در پرانتز
ت) ظهر روز دهم

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

20- سروده ی زیر از کدام اثر «مهدی اخوان ثالث» برگزیده شده است؟

«سلامت را نمی خواهند پاسخ گفت / سرها در گریبان است / کسی سر برنیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را / نگه جز پیش پا را دید نتواند / که ره تاریک و لغزان است.»

21- با توجه به سروده ی زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

«در فکر آن گودالم / که خون تو را مکیده است / هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حضيض هم می توان عزیز بود» (موسوی گرمارودی)

الف) آرایه پارادوکس را نشان دهید.

ب) این سروده به کدام واقعه در تاریخ اسلام اشاره دارد؟

پ) شاعر این سروده، در کدام یک از سه شاخه ی ادبیات معاصر در عصر انقلاب اسلامی قرار می گیرد؟

22- مهم ترین حادثه ادبی از آغاز حکومت محمدرضا شاه پهلوی تا کودتای 28 مرداد 1332 چه بود؟

23- متن زیر، کدام اثر ادبی را معرفی می کند؟

«این کتاب دربرگیرنده داستان «زری و یوسف» و اوضاع اجتماعی مردم فارس در خلال جنگ جهانی دوم است.»

24- کتاب «دستور زبان عشق» از کیست؟

25- پرسش های مربوط به سروده ی زیر از نیما یوشیج را پاسخ دهید.

«در شب تیره دیوانه ای کاو
دل به رنگی گریزان سپرده
در دره سرد و خلوت نشسته
همچو ساقه گیاهی فسرده
می کند داستانی غم آور...»

الف) قالب این شعر چیست؟
ب) دو ویژگی این شعر را بنویسید.

26- نام پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید.

الف) طوفان در پرانتز
ب) جعفر خان از فرنگ برگشته

30- موضوع نوشته های زیر را بنویسید.

خسی در میقات:

31- از هر یک از نویسندگان زیر یک اثر نام ببرید.

الف) محمود دولت آبادی
ب) اسماعیل فصیح:

پ) احمد محمود:
ت) هوشنگ گلشیری:



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 8

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

1- بر اساس اختیارات وزنی شاعر می‌تواند فقط در رکن اول به جای فاعلاتن ((--U--)) فعلاتن ((UU--)) بیاورد.

2- وزن بیت «خواب خوش من ای پسر دست‌خوش خیال شد / نقد امید عمر من در طلب وصال شد»، «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» است.

3- در مصراع «زیرنشین علمت کاینات» اختیار قلب وجود دارد.

1

جاهای خالی را با عبارت مناسب پر کنید.

4- در رکن از بیت «کافرو مست همی خوانی خاقانی مرا / کس مبیناد چو او مومن و هشیار مرا» اختیار شاعری ابدال وجود دارد.

5- اگر مصراع «آدم بهشت روضه‌ی دارالسلام را» تقطیع هجایی کنیم، وزن حاصل از آن یا خواهد بود.

6- اگر در ارکان یک بیت به جای «(UU--))» رکن «(U--U))» آورده شود، شاعر از اختیار وزنی استفاده کرده است.

2

گزینه درست را انتخاب کنید.

7- در بیت «همت طلب از باطن پیران سحرخیز / زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند» کدام اختیار شاعری به کار رفته است؟

الف) تغییر کمیت مصوت ب) حذف همزه پ) بلند بودن هجای پایان مصراع

8- در کدام رکن بیت زیر از اختیار وزنی «ابدال» استفاده شده است؟

«بیا که با سر زلفت قرار خواهم کرد که گر سرم برود برندارم از قَدَمَت»

الف) رکن اول ب) رکن دوم پ) رکن سوم ت) رکن چهارم

9- وزن بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«هر که چیزی دوست دارد جان و دل بروی گمارد هر که محرابش تو باشی سر ز خلوت برنیارد»

الف) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن ب) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

پ) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن ت) مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل

3

10- وزن بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«بلبلِ برگ‌گلی خوش‌رنگ در منقار داشت و اندر آن برگ و نوا خوش ناله‌های زار داشت»

الف) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن ب) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

پ) مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل ت) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

11- وزن بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«بیا کاین دل سر هجران ندارد به جز وصلت دگر درمان ندارد»

الف) فاعلاتن مفاعِلن فعِلن ب) مفعول مفاعِلن فعولن

پ) مفاعیلن مفاعیلن مفاعی ت) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن



12- در کدام مصراع اختیار وزنی «قلب» صورت گرفته است؟

الف) کسی برنرسد به شاخ هویت تو
ت) برشوم از نشاط دل وقت سحر به منظره

13- با ت دل برگرفت از من بتم یکبارگی
ب) زیرنشین علمت کاینات

پ) دست وجه به بیت «می‌کوش به هرورق که خوانی / کان دانش را تمام دانی» به پرسش‌ها پاسخ دهید.

الف) بیت را تقطیع هجایی کنید.
ب) نشانه‌های هجایی آن را بگذارید.

پ) کدام اختیار وزنی در بیت به کار رفته است؟
ت) وزن بیت چیست؟

14- پس از تقطیع هجایی بیت زیر، «دو اختیار وزنی» به کار رفته در آن را پیدا کنید و بنویسید.

«به که ز بهر سخن برنگشاید زبان
گر نتواند که مرد سخن به پایان برد»

15- پس از تقطیع هجایی و تعیین وزن بیت زیر، اختیارات وزنی به کار رفته در آن را بنویسید.

«دست در دامن مولا زد در
که علی بگذرو از ما مگذر»

16- با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد
به وداعی دل غم‌دیدی ما شاد نکرد»

الف) اختیار زبانی مصراع اول را مشخص کنید.

ب) در رکن اول بیت کدام اختیار وزنی به کار رفته است؟

17- واژه‌های «که» (U) و «نیست» (U-) در کجای مصراع با کلمه‌ی بد (-) برابر است؟ این اختیار از کدام نوع است؟

18- با توجه به بیت «کیسه هنوز فربه است، با تو از آن قوی دلم / چاره چه خاقانی اگر، کیسه رسد به لاغری»

الف) در کدام رکن بیت اختیار وزنی صورت گرفته است؟ نوع آن چیست؟

ب) کاربرد این قابلیت، تنها در چه وزن‌هایی رخ می‌دهد؟

19- اختیار وزنی بیت «سرو را مانی ولیکن سرو را رفتار نه / ماه را مانی ولیکن ماه را گفتار نیست» را بنویسید.

20- در بیت «چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست / سخن شناس نه‌ای جان من خطا این جاست» اختیار وزنی «ابدال» در کدام رکن آن به کار رفته است؟

21- اختیار وزنی مشترک در دو مصراع بیت زیر را بنویسید.

«آمد سوی کعبه سینه پر جوش
چون کعبه نهاد حلقه در گوش»

22- پس از تقطیع هجایی بیت زیر، جاهای معادل دو مصراع را مقایسه کنید. دو «اختیار وزنی» به کار رفته در بیت را بیابید و در مورد آن بنویسید.

«چرخ بر هم زنم از غیر مرادم گردد
من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک»

23- پس از تقطیع هجایی بیت زیر، دو اختیار وزنی به کار رفته در آن را پیدا کنید و بنویسید.

«به که ز بهر سخن برنگشاید زبان
گر نتواند که مرد سخن به پایان برد»

24- با توجه به بیت «می‌کوش به هرورق که خوانی / کان دانش را تمام دانی» به پرسش‌ها پاسخ دهید.

الف) بیت را تقطیع هجایی کنید.

ب) نشانه‌های هجایی آن را بگذارید.

ج) کدام اختیار وزنی در بیت به کار رفته است؟

د) وزن بیت چیست؟



25- شاعر در کدام رکن بیت زیر از اختیار وزنی ابدال بهره برده است؟ مشخص کنید.

سوی دلم به سرانگشت امتحان نگشود»

«نماند تیری در ترکش قضا که فلک

26- با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید.

نبود دندان لا بل چراغ تابان بود»

«مرا بسود و فرو ریخت هر چه دندان بود

الف) وزن بیت را بنویسید.

ب) در رکن دوم مصراع دوم، کدام اختیار وزنی به کار رفته است؟

27- با توجه به بیت «بار با ماست چه حاجت که زیادت طلبیم / دولت صحبت آن مونس جان ما را بس» به پرسش ها پاسخ دهید.

الف) بیت را تقطیع هجایی کنید.

ب) نشانه های هجایی آن را بگذارید.

ج) وزن بیت چیست؟

د) یک اختیار وزنی این بیت را بنویسید.

28- پس از تقطیع هجایی بیت زیر یک نمونه اختیار زبانی و یک نمونه اختیار وزنی بیابید.

که رحم اگر نکند مدعی خدا بکند»

«تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار

29- در بیت زیر اختیار زبانی حذف همزه و اختیار وزنی ابدال را بیابید.

هر دو به رقص آمدند سامع و قایل»

«نام تو می رفت و عارفان بشنیدند

30- مشخص کنید در بیت زیر چند اختیار زبانی و چند اختیار وزنی به کار رفته است؟

تشویشم از عقوبت دیو رجیم نیست»

«گر بر من آن نگار پری چهره بگذرد

31- سه اختیار وزنی در بیت زیر نشان دهید.

کز پرت شهر جبریل امین خوش تر نیست»

«تو همان طایر فرخنده ای اوج شرفی

32- با توجه به بیت «مرا به کار جهان هرگز التفات نبود / رخ تو در نظر من چنین خوشش آراست»:

الف) بیت را تقطیع هجایی کنید.

ب) نشانه های هجایی آن را بنویسید.

ج) وزن بیت چیست؟

د) اختیارات شاعری بیت را تحلیل کنید.

33- با توجه به بیت «ز ملک تا ملکوتش حجاب بردارند / هر آن که خدمت جام جهان نما بکند»:

الف) بیت را تقطیع هجایی کنید.

ب) نشانه های هجایی آن را بنویسید.

ج) وزن بیت چیست؟

د) اختیارات شاعری بیت را تحلیل کنید.

34- با توجه به بیت «به جهان پشت مبندید و به یک صدمه ای آه / مهره ی پشت جهان یک ز دگر بگشائید»:

الف) بیت را تقطیع هجایی کنید.

ب) نشانه های هجایی آن را بنویسید.

ج) وزن بیت چیست؟

د) اختیارات شاعری بیت را تحلیل کنید.



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 8

1

35- پس از تقطیع هجایی، علامت گذاری و تعیین وزن، اختیارات شاعری را در بیت مشخص کنید.

«با غریبان لطف بی اندازه کن
تا رود نامت به نیکی در دیار»

36- پس از تقطیع هجایی، علامت گذاری و تعیین وزن، اختیارات شاعری را در بیت مشخص کنید.

«دستم نداد قوت رفتن به پیش دوست
چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم»

37- مصراع «دریای شور انگیز چشمان تو زیباست» را تقطیع هجایی کنید و وزن آن را بنویسید.

38- مصراع «ای شه خوبان چین ای مه هر انجمن» را تقطیع هجایی کنید و وزن آن را بنویسید.



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 9

درستی یا نادرستی عبارات زیر را تعیین کنید.

1- در شعر «می شناسمت / چشم های تو میزبان آفتاب صبح سبز باغ هاست / می شناسمت» آرایه ی اغراق وجود دارد.

2- به آوردن واژه ای با دو معنی که یک معنای آن موزون و پذیرفتنی است و معنای دیگر آن با بعضی اجزای کلام تناسب دارد، ایهام گویند.

3- در بیت «در چنگ آرزویت سوزم چو عود و سازم / چون چنگم از بسازی، چون عودم از بسوزی» ایهام وجود دارد.

4- بیت زیر دارای «ایهام» است.

که زالی نیندیشد از رستمی»

«چنان سایه گسترده بر عالمی

5- در بیت زیر واژه ی مشخص شده معنای نزدیکی دارد که در بیت آمده و معنای دور آن با یکی از واژه های بیت تناسب دارد.

اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم»

«گویند یوی سرخ تو سعدی که زرد کرد

6- واژه ی «عزیز» در بیت «گو در این مصر که فرعون در او صد بیش است / نان عزیز است که شد یوسف گندم چاهی» دارای «ایهام» است.

1

جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید.

7- در بیت «اگر سَت اوست نوآوری، نگاهی هم از نو به سَت کنیم» واژه ی «از نو» آرایه ی دارد.

8- با توجه به ایهام تناسب به کار رفته در بیت زیر:

نمک جدا به چه تدبیر از این کباب کنیم»

«از شور عشق دل خویش چون سبک سازیم

الف) واژه ی شور در این بیت به معنی است و معنی دیگر آن است.

ب) در معنایی که مورد نظر نیست واژه ی شور با تناسب دارد.

9- در بیت «پرستش به مستی است در کیش مهر / برون اند زین جرگه هشیارها» واژه ی مهر در معنای عشق و مهرورزی پذیرفتنی است و دارای آرایه ی

..... است. معنی دیگر آن با واژه های و تناسب دارد.

10- قسمت مشخص شده در بیت زیر دارای آرایه ی است.

به جز از عشق تو یاقی همه فانی دانست»

«عرضه کردم دو جهان بر دل کارافتاده

11- بیت «بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران / کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران» با بزرگ نمایی در توصیف احساسات و عواطف

سرشار درونی خود را نشان می دهد.

12- کلمه ی در بیت زیر دارای «ایهام» است.

مستی بنده هم به دعا آرزو کنید»

«چون مست می شوید ز شرب مدام دوست

13- در بیت «هر کجا جلوه ی بالای تو باشد به میان / راستی سرو کجا قامت موزون دارد» کلمه ی ایهام تناسب تشکیل داده

است.

14- کلمه ی در بیت «پیش لب ضحاک تو بس فتنه و آشوب / کز مار سر زلف تو در ملک جم افتد» آرایه ی ایهام ایجاد کرده است.

2



15- در کدام بیت «ایهام» وجود ندارد؟

الف) نرگس مست نوازشگر مردم دارش

ب) پیش آن کس که حقیقت بین است

خون عاشق به قدح گر بخورد نوشش باد

نامه ی دوست، عجب شیرین است

16- در بیت «در سخن مخفی شدم مانند بو در برگ گل / هر که خواهد دیدنم گو در سخن بیند مرا» کدام کلمه «ایهام» دارد؟

الف) مخفی

ب) سخن

ج) گل

د) بو

17- در بیت زیر کدام واژه «ایهام تناسب» دارد؟

«روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد

زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما»

الف) آیت

ب) لطف

ج) تفسیر

د) روی

18 - کدام بیت «اغراق» ندارد؟

19- کدام بیت «اغراق» ندارد؟

ج) دلا گفتم غم خود خور که کار از دست شد بیرون

تو را غم خوردن است ای دل تو غمخواری چه می دانی

د) عجب بر زنخدان آن دل فریب

که هرگز نبوده است بر سرو سیب

20- بیت «ترش بنشین و تیزی کن که ما را تلخ ننماید / چه می گویی چنین شیرین که شوری در من افکندی» فاقد کدام آرایه است؟

الف) حسن تعلیل

ب) کنایه

ج) حس آمیزی

د) ایهام تناسب

21- در بیت زیر کدام آرایه موجود نیست؟

«وصل او خواب خوشی بود که می دیدم دوش

مرغ شب لال شوی، بانگ تو بیدارم کرد»

الف) تشخیص

ب) ایهام

ج) تضاد

د) مراعات

نظیر

22- در بیت «گر هزار است بلبل این باغ / همه را نغمه و ترانه یکی است»:

الف) واژه ی «هزار» علاوه بر عدد، چه معنایی را در ذهن خواننده تداعی می کند؟

ب) توهم در معنی دیگر این واژه، کدام آرایه ی ادبی را پدید آورده است؟

23- در شعر «نگران با من استاده سحر / صبح می خواهد از من / کز مبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را / بلکه خبر»:

الف) کدام واژه آرایه ی «ایهام» را پدید آورده است؟

ب) دو معنی این واژه را بنویسید.

24- کدام آرایه ی ادبی مناسب ترین ابزار برای تصویر آفرینی در حماسه است؟ این آرایه را در بیت زیر بیابید.

«چو بوسید پیکان سرانگشت اوی

گذر کرد بر مهره ی پشت اوی»

25- در بیت «چون شبم اوفتاده بدم پیش آفتاب / مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم»

الف) در کدام واژه آرایه ایهام تناسب به کار رفته است؟

ب) واژه مورد نظر با کدام کلمه تناسب دارد؟



26- آیا بیت زیر اغراق دارد؟ دلیل رد یا پذیرش خود را بنویسید

27- قسمت مشخص شده، کدام آرایه معنوی را به وجود می آورد؟

28- در شعر زیر، کدام واژه دارای «ایهام» است؟ معانی آن را بنویسید.

«ناگهان انگار/ بر لب آن چاه / سایه ای را دید / او شغاد، آن نابردار بود»

29- در بیت «خانه زندان است و تنهایی ضلال / هر که چون سعدی گلستانیش نیست»:

الف) در کدام واژه، آرایه ی «ایهام» به کار رفته است؟

ب) معانی مختلف این واژه را بنویسید.

30- آرایه ی مشترک ابیات زیر چه نام دارد؟

31- در بیت زیر کدام آرایه ی ادبی به کار رفته است؟

32- آرایه ی شاخص بیت زیر را از کمانک مقابل آن بیابید و بنویسید.

33- آرایه مناسب بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید.

34- آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.

35- آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.

36- آرایه اغراق را در بیت زیر توضیح دهید.

37- در بیت زیر، دلیل وجود آرایه اغراق را توضیح دهید.

38- آرایه اغراق را در بیت زیر توضیح دهید.



صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

- 1- زبان واژگان شعری در قصاید دوره ی انقلاب به سبک خراسانی نزدیک است.
- 2- اندیشه ی حاکم بر داستان های دهه اول پس از پیروزی انقلاب، ابتدا اجتماعی بودن و در مرحله ی بعد سیاسی بودن است.
- 3- باستان رایی و علاقه فراوان به استفاده از واژه های کهن در زبان شعر دوره انقلاب اسلامی محسوس است.
- 4- در دهه نخست انقلاب، دوری از سبک های جدید داستان دیده می شود.
- 5- روح عرفان و حماسه در شعر دوره ی بازگشت و بیداری آشکار است.
- 6- ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی گرایی از ویژگی های شعر این دوره است.
- 7- تفکر «اومانیسم» که در آثار قبل از انقلاب وجود داشت، گاهی در برخی آثار بعد از انقلاب به گونه ای کم رنگ مشاهده می شود.
- 8- جمله بندی های ساده در شعر معاصر کاملاً چشمگیر است.
- 9- گرایش به «نماد» در تصاویر شعری دوره معاصر بیشتر می شود.
- 10- گرایش به خیال بندی، شعر برخی شاعران دوره ی انقلاب اسلامی را گاه به شعر بیدل و صائب نزدیک کرده است.

1

جاهای خالی زیر را با عبارات مناسب پر کنید.

- 11- در تساوی طولی مصرع ها رعایت نمی شود.
- 12- بی توجهی به مادیات از ادبیات داستانی دوره انقلاب اسلامی است.
- 13- در شعر سنتی دروهِ انقلاب اسلامی تقلید از سبک عراقی و تمایل به آن ها زیاد است.
- 14- زبان داستان ها، به ویژه در زمان جنگ، بیشتر است.

2

- 15- همه گزینه ها، «سطح فکری» نثر ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی را نشان می دهد، به جز گزینه ی
- الف) نثر این دوره تنوع مضمونی دارد.
- ب) طنز سیاسی-اجتماعی در نثر این دوره چشم نواز است.
- ج) مکتب های فلسفی و ادبی قرن نوزده و بیستم اروپا در ادبیات داستانی این دوره حضوری آشکار و تاثیرگذار دارند.
- د) رمان های تاریخی، سیاسی، علمی، فلسفی و ... نگاشته می شوند.
- 16- همه گزینه ها، «سطح ادبی» شعر ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی را نشان می دهد، به جز گزینه ی
- الف) علاوه بر قالب های سنتی، قالب نیمایی و سپید پر کاربرد است.
- ب) صور خیال، جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره های قبل نیستند.
- ج) گرایش به نماد در تصاویر شعری بیشتر می شود.
- د) معشوق در ادبیات معاصر مانند دوره های آغازین شعر فارسی، زمینی است

3



17- کدام یک از موارد زیر، جزء ویژگی‌های «سطح زبانی شعر معاصر» است؟

الف) لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است.

ب) صور خیال جدید و نو هستند.

ج) مضووع شعر محدود نیست و تنوع دارد.

د) لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است.

18- کدام یک از ویژگی‌های زیر، «وجه اشتراک» سطح زبانی شعر «دوره بازگشت و بیداری» و «دوره معاصر تا انقلاب اسلامی» است؟

الف) کم‌توجهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیبات زبانی در شعر

ب) آشنایی‌زدایی زبانی و روی آوردن به ترکیبات بدیع

ج) سادگی و روانی زبان شعر

19- واژگان متناسب با دین، جبهه و جنگ، شهادت، ایثار و وطن‌دوستی در شعر و نثر دوره‌ی بیشتر شد.

الف) معاصر ب) انقلاب اسلامی ج) بیداری د) جنگ

20- بیت زیر، سروده‌ی «سلمان هراتی»، شاعر دوره انقلاب اسلامی است؛ کدام ویژگی «زبانی» در آن دیده می‌شود؟

«گم بود در عمیق زمین شانه‌ی بهار بی‌تو ولی زمینه‌ی پیدا شدن نداشت»

الف) آشنایی‌زدایی زبانی و روی آوردن به کاربرد ترکیب‌های بدیع

ب) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا

21- گرایش به «جریان سیال ذهن» در کدام برهه‌ی زمانی از دوره انقلاب اسلامی بیشتر می‌شود؟

الف) به تدریج به ویژه بعد از جنگ ب) بعد از جنگ

ج) با وقوع جنگ تحمیلی د) با پیروزی انقلاب اسلامی



پاسخ صحیح را از داخل کمانک انتخاب کنید.

22- ابهام در شعر معاصر پسندیده است و (معنی آفرینی / معنی گریزی) از ویژگی های شعر این دوره است.

23- مخاطب شعر در ادبیات معاصر (روشنفکران / عامه ی مردم) هستند.

24- معشوق در ادبیات معاصر مانند دوره های آغازین شعر فارسی (زمینی / آسمانی) است.

25- هر یک از جملات زیر، مربوط به کدام یک از ویژگی های (زبانی- ادبی- فکری) است؟

الف) در دهه ی هشتاد شاهد داستانک نویسی و مدرن نویسی هستیم.

ب) موضوع شعر در ادبیات معاصر، محدود نیست و بسیار تنوع دارد و شاعر برای انتخاب موضوع آزاد است.

26- دو مورد از مضامین فکری نثر دوره انقلاب اسلامی را بنویسید.

27- چرا در ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی، واحد شعر بیشتر «بند» است نه «بیت»؟

28- دو مورد از ویژگی های متن های زیر از «جمال زاده» را بنویسید.

الف) «گفتم ای بابا، خدا را خوش نمی آید. این بدبخت ها سال آژگار یک بار برایشان چنین پای می افتد و شکم-ها را مدتی است صابون زده اند که

کباب غاز بخورند و ساعت شماری می کنند. چه طور است از منزل یکی از دوستان و آشنایان یک دست دیگر ظرف و لوازم عاریه بگیریم؟»

ب) «گفت: «خوب دستگیرم شد، خاطر جمع باشید که از عهده برخواهم آمد» چندین بار درسش را تکرار کردم تا از بر شد، بعد برای تبدیل لباس و

آراستن سرو وضع، او را به اتاق دیگر فرستادم. »

29- با توجه به متن زیر:

«وقتی بچه هایی که می افتادند، خوابیده به سمت خاکریز نشانه می رفتند و آخرین رمق هایشان را در آخرین فشنگ هایشان می ریختند و شلیک

می کردند، جایز نبود که من هم چنان بی حرکت بمانم و فقط دنبال شما بگردم. آن قسمت خاکریز را که بیشتر آتش به پا می کرد، نشانه رفتم و یک

خشاب فشنگم را درست در همان نقطه ی آتش، خالی کردم و با خاموش شدن آن آتش که تیربار به نظر می آمد، نیرو گرفتم...»

الف) دو ویژگی «زبانی» برای این متن بنویسید.

ب) نویسنده، این متن را در چه قالبی نوشته است؟

30- با توجه به متن زیر از «عبدالحسین زرین کوب» به پرسش ها پاسخ دهید.

« این تنگ-دستی برای او (مولوی) نوعی ریاضت نفسانی بود. ناشی از خست و خشک دستی نبود. از زندگی فقط به قدر ضرورت تمتع می برد، بیش

از قدر ضرورت را موجب دور افتادن از خط سیر روحانی خویش می یافت.»

الف) یک کنایه در متن بیابید و معنی آن را بنویسید.

ب) رابطه ی بین واژه های «تنگ دستی» و «تمتع» چیست؟



31- دو مورد از ویژگی‌های فکری متن زیر را بنویسید.

((مینی بوس با سرعت نه چندان زیاد پیش می‌رفت. نگاه می‌کردم به مناظر اطراف جاده، بعد از هفتاد و پنج روز زندانی بودن، حس فراموش نشدنی در من ایجاد می‌کرد. کاش می‌شد گوشه‌ای بایستیم. این آرزو هنوز در دلم بود که ناگهان صدایی مثل شلیک گلوله بلند شد. و مینی بوس افتاد به تکان‌های شدید. لاستیکش ترکیده بود. راننده و محافظان مسلح برای تعویض لاستیک پیاده شدند. عراقی‌ها مجبور شدند همان‌جا لاستیک را پنچرگیری کنند.)) (آن بیست و سه نفر: احمد یوسف‌زاده)

32- در داستان نویسی معاصر، اساطیر کدام اقوام رد پای آشکاری دارند؟

33- با توجه به شعر زیر از ((قیصر امین پور)) به پرسش‌ها پاسخ دهید

((سرا پا اگر زرد و پژمرده‌ایم ولی دل به پاییز نسپرد‌ایم
چو گلدان خالی لب پنجره پر از خاطرات ترک خورده‌ایم
اگر داغ دل بود، ما دیده‌ایم اگر خون دل بود، ما خورده‌ایم
اگر دل دلیل است، آورده‌ایم اگر داغ شرط است، ما برده‌ایم))

الف) یک مورد از ویژگی‌های ((فکری)) این سروده را بیان کنید.

ب) مفهوم کنایی مصراع ((اگر خون دل بود، ما خورده‌ایم)) چیست؟

34- دو مورد از ویژگی‌های فکری شعر زیر را بنویسید.

((با این نسیم سحرخیز برخیز اگر جان سپردیم در باغ می‌ماندای دوست، گل یادگار من و تو
دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ امروز خورشید در دشت آیینه‌دار من و تو))
35- دو ویژگی ((زبانی)) این بیت چیست؟

((این فصل، فصل من و دوست، فصل شکوفایی ما برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو))

36- با توجه به شعر زیر از احمد عزیزی به پرسش‌ها پاسخ دهید.

((یاس مثل عطر پاک نیت است یاس استنشاق معصومیت است
یاس را آیینه‌ها رو کرده‌اند یاس را پیغمبران بو کرده‌اند
یاس بوی حوض کوثر می‌دهد عطر اخلاق پیمبر می‌دهد))

الف) یک ویژگی فکری آن را بنویسید.

ب) دو ویژگی ادبی بیت اول چیست؟

37- چهارمورد از موضوعات عمده‌ی داستان نویسی دوره معاصر را نام ببرید.

38- در دهه‌های چهل و پنجاه، کدام قالب شعری مورد توجه روشنفکران بود؟

39- در شعر دوره انقلاب، شاعران به چه مفاهیمی توجه نمودند؟

40- چهره دین و دین‌داری را در ادبیات معاصر قبل و بعد از انقلاب با هم مقایسه کنید.



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 11

درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

- 1- بیت «بلبل بر گلی خوش رنگ در منقار داشت / وندر آن برگ و نوا خوش ناله های زار داشت» بر وزن - «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است.
- 2- نام وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» هزج مثنیء سالم است.
- 3- وزن بیت «بار دگر آغاز کن، آن پرده ها را ساز کن / بر جمله خوبان ناز کن، ای آفتاب خوش لقا» حاصل از تکرار «فاعلاتن» است.
- 4- شعر نیمایی وزن عروضی ندارد اما کوتاهی و بلندی مصراع ها در آن برابر است.
- 5- وزن مصراع «می تراود مهتاب» با مصراع «آسمان مال من است» یکسان است.

1

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

- 6- وزن واژه شعر «که شنیدم از لب شب / نفس ستاره ها را / دلم آشیان دریا شد و نغمه ی صبحم...» است.
- 7- نام بحر مصراع «شعر اگر اعجاز باشد بی بلند و پست نیست» است.
- 8- وزن بیت زیر از تکرار چهار بار پدید آمده است.
- 9- بیت «به سوزی ده کلامم را روایی / کز آن گرمی کند آتش گدایی» در بحر سروده شده است.

2

گزینه مناسب را انتخاب کنید.

- 10- کوتاهی و بلندی مصراع های شعر، در کدام قالب شعر کهن، پیشینه داشته است؟
الف) مسمط ب) ترکیب بند ج) مثنوی د) مستزاد
- 11- بیت زیر در کدام «بحر عروضی» سروده شده است؟
«بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم»
الف) هزج مسدس سالم ب) هزج مثنیء سالم
ج) هزج مسدس محذوف د) هزج مثنیء محذوف
- 12- نام بحر کدام یک از ابیات زیر «رمل مثنیء سالم» است؟
الف) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بروی گمارد هر که محرابش تو باشی سر ز خلوت بر ندارد
ب) شیرمردی باید این ره را شگرف زان که ره دور است و دریا ژرف ژرف
13- بیت «دریای هستی دم به دم / در چرخ و تاب و پیچ و خم» در بحر سروده شده است.
الف) هزج مربع سالم ب) رجز مربع سالم
ج) هزج مسدس محذوف د) رجز مسدس محذوف
- 14- وزن عروضی سروده زیر کدام است؟
«آسمان صاف و شب و آرام بخت خندان و زمان رام»
الف) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعل ب) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
ج) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعل د) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

3



15- نام بحر «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» در کدام گزینه صحیح ذکر شده است؟

الف) هزج مسدس سالم ب) رمل مسدس سالم

ج) رمل مسدس محذوف د) هزج مسدس محذوف

16- با مقایسه دو شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

1) میان مشرق و مغرب ندای محتضریست / که گاه می‌گوید / من از ستاره‌ی دنباله‌دار می‌ترسم

2) چون درختی در صمیم سرد و بی‌ابر زمستانی / هر چه برگم بود و بارم بود / ریخته است.

الف) وزن کدام شعر «ناهمسان» است؟

ب) مصراع اول شعر دوم چند رکن دارد؟

پ) وزن واژه معادل پایه‌های آوایی مصراع «که گاه می‌گوید» را بنویسید.

17- با توجه به سروده‌ی زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«در آینه دوباره نمایان شد / با ابرگیسوانش در باد / باز آن سرود سرخ اناالحق / ورد زبان اوست»

الف) قالب شعر را بنویسید.

ب) یک تشبیه فشرده اضافی (اضافه‌ی تشبیه‌ی) بیابید.

پ) واژه «اناالحق» نشانگر کدام آرایه بدیع معنوی است؟

18- نام کامل بحر بیت زیر را بنویسید.

«ای مست شب‌رو کیستی؟ آیا مه من نیستی؟ گر نیستی، پس چیستی؟ ای همدم تنهای من»

19- «وزن واژه» شعر زیر را بنویسید.

«بیا ره توشه برداریم / قدم در راه بی‌برگشت بگذاریم / ببینیم آسمان هرکجا آیا همین رنگ است؟»

20- نام «قالب» هر یک از اشعار زیر را بنویسید.

الف) «می‌تراود مهتاب / می‌درخشد شب‌تاب / نیست یک‌دم شکند خواب به چشم کس و لیک / غم این خفته‌ی چند / خواب در چشم ترم می‌شکند»

ب) هر لحظه به شکلی بت عیار برآمد دل برد و نهان شد

هر دم به لباسی دگر آن یار برآمد گه پیرو جوان شد

21- شعر زیر:

«آن کیست که تقریر کند حال گدا را در حضرت شاهی؟

کز غلغل بلبل چه خبر باد صبا را جز ناله و آهی»

الف) در چه «قالبی» سروده شده است؟

ب) این قالب شعری با کدام یک از قالب‌های شعر فارسی، شباهت دارد؟

22- نام «بحر» بیت زیر را بنویسید.

«در خود نمی‌بینم که من بی‌او توانم ساختن یا دل توانم یک زمان از کار او پرداختن»

23- نام «بحر» بیت زیر را بنویسید.

«روزگار است این که گه عزت دهد گه خوار دارد چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد»



24- شعر «نفسم را پر پرواز از توست / به دماوند تو سوگند، که گر بگشایند / بندم از بند، ببینند که: / آواز از توست...» در چه قالبی سروده شده است؟

25- نام بحر حاصل از تکرار وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» را به طور کامل بنویسید.

26- نام بحر حاصل از تکرار ارکان «فعولن فعولن فعولن فعل» را بنویسید.

27- با ذکر دو دلیل ثابت کنید شعر زیر در قالب «نیمایی» سروده شده است.

«تو را من چشم در راهم، شباهنگام / که می-گیرند در شاخ تلاجن، سایه ها رنگ سیاهی / وز آن دل خستگانت - راست، اندوهی فراهم / تو را من چشم در راهم...»

28- وزن «قایقی خواهم ساخت / خواهم انداخت به آب» را بنویسید.

29- «پایه های آوایی» وزن یک مصراع از بیت زیر را تعیین کنید و «نام بحر» آن را بنویسید.

«به سوزی ده کلام را روایی / کز آن گری کند آتش گدایی»

30- وزن واژه ی شعر «همه ی اجزایم با مهر تو آمیخته است / همه ذراتم با جان تو آمیخته باد! / خون پاکم که در آن عشق تو می جوشد و بس / تا تو آزاد بمانی / به زمین ریخته باد» کدام است؟

31- با توجه به قسمت مشخص شده در شعر زیر، به پرسش های مربوط به آن پاسخ دهید.

«و به انان گفتم / هر که در حافظه ی چوب ببیند باغی / صورتش در ورزش بیشه ی شور ابدی خواهد ماند / هر که با مرغ هوا دوست شود / خوابش آرام ترین خواب جهان خواهد بود»

الف) چند پایه آوایی وجود دارد؟

ب) یک هجای کشیده بیابید و بنویسید.

32- پس از تعیین پایه های آوایی «وزن» مصراع اول را بنویسید.

«در چه هنگامی بگویم من؟ / یک نفر در آب دارد می کند بیهوده جان قربان؟»

33- ارکان عروضی و نام بحر بیت زیر را بنویسید.

«تو کجایی تا شوم من چاکرت / چارقت دوزم کنم شانه سرت»

34- تقطیع هجایی بیت زیر را انجام دهید.

«هر گه به قصد قتل، تیر جفا گشایی / بهر بقای عمرت دست دعا گشایم»

35- وزن یک شعر پس از حذف یک هجا از رکن پایانی چه نامیده می شود؟

36- وزن بیت « به زیورها بیارایند وقتی خو برویان را / تو سیمین تن چنان خوبی که زیورها بیارایی» چیست؟

37- نام بحر بیت «تو از هر در که بازایی، بدین خوبی و زیبایی / دری باشد که از رحمت به روی خلق بگشایی» چیست؟

38- آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در کدام رکن جزو اختیارات است؟ این اختیار از نوع زبانی است یا وزنی؟



گروه آموزشی اکسیر

نمونه سوال فنون

کلاس فشرده سازی علوم و فنون دوازدهم

تاریخ:

مدت امتحان: دقیقه

رشته: کلیه رشته ها

درس 12

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

- 1- برای تشخیص آرایه اسلوب معادله می توان جای دو مصراع را عوض کرد، بدون این که مشکلی در معنی ایجاد شود.
- 2- در بیت «بیستون بر سر راه است مباد از شیرین / خبری گفته و غمگین دل فرهاد کنید» آرایه اسلوب معادله به کار رفته است.
- 3- بیت «ابر از آن بر سر گل های چمن زار بگرید / که خزان بیند و آشفتن گل های چمن زار» دارای اسلوب معادله و حسن تعلیل است.
- 4- در بیت «شعاع چشمه ی مهر از فروغ رخسار است / شراب، نوشگوار از لب شکر بار است» حسن تعلیل وجود ندارد.
- 5- عبارت «ریزد نمک به دیده ی من» در بیت «در چشم نرم توست اگر پرده های خواب / ریزد نمک به دیده ی من ماهتاب شب» آرایه ی حس آمیزی ایجاد کرده است.

1

جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید.

- 6- عبارت در بیت « غمگین نیام ز صحبت گرم تو با رقیب / دانسته ام که مهر و وفای تو تا کجاست» آرایه «حس - آمیزی» ایجاد کرده است.
- 7- بیت «تیر و کمان عشق را هر که ندیده، گو بین / پشت خمیده ی مرا قد کشیده ی تو را» دارای آرایه ی است.
- الف) حسن تعلیل (ب) لف و نشر
- 8- از بین آرایه های حسن تعلیل و اسلوب معادله بیت زیر دارای است.
- «از ان دندان ز پیران گردش افلاک می گیرد / که از غفلت نیندازی به پیری لب گزیدن را»
- 9- در بیت «پیش دهن ت پسته ز تنگی زده لاف / ز آن است که هر کس دهندش پاره کند» از آرایه استفاده شده است

2

گزینه درست را انتخاب کنید.

- 10- در بیت «محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست» کدام آرایه ادبی به کار نرفته است؟
الف) تمثیل (ب) متناقض نما (ج) اسلوب معادله (د) حسن تعلیل
- 11- در همه گزینه ها به جز گزینه ی آرایه اسلوب معادله به کار رفته است.
الف) چشم عاشق نتوان دوخت که معشوق نبیند پای بلبل نتوان بست که بر گل نسراید
ب) نیست پروا تلخ کامان را ز تلخی های عشق آب دریا در مذاق ماهی دریا خوش است
ج) عجب نیست بر خاک اگر گل شکفت که چندین گل اندام در خاک خفت
د) بی کمالی های انسان از سخن پیدا شود پسته ی بی مغز چون لب وا کند رسوا شود
- 12- کدام آرایه در بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت» به کار نرفته است؟
الف) تشبیه (ب) حس آمیزی (ج) کنایه (د) مراعات نظیر
- 13- همه ی آرایه های ادبی کدام گزینه در بیت زیر دیده می شود؟
«نرگس همی رکوع کند در میان باغ زیرا که کرد فاخته بر سرو موذنی»
الف) حسن تعلیل، تناسب، تلمیح، استعاره ب) تشخیص، اسلوب معادله، تلمیح، کنایه

3



- الف) از این شعر تر شیرین ز شاهنشاه عجب دارم
 ب) نیست پروا تلخکامان را ز تلخی های عشق
 15- کدام آرایه در بیت زیر وجود ندارد؟
 «تویی بهانه ی آن ابرها که می گریند
 الف) تشخیص ب) حسن تعلیل ج) لف و نشر د) مراعات نظیر
 16- آرایه مناسب هر بیت را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.
 الف) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل
 ب) به یک کرشمه که دز کار آسمان کردی
 ج) دست در دامن مولا زد در
 17- در شعر زیر آرایه ای بیابید که با یکی از انواع «موسیقی معنوی» ایجاد شده باشد.
 «رود می نالد / جغد می خواند / غم بیاویخته با رنگ غروب / می تراود ز لبم قصه ی سرد / دلم افسرده در این تنگ غروب»
 18- با توجه به بیت زیر:
 «نرگس همی رکوع کند در میان باغ
 الف) شاعر چه دلیلی برای «رکوع گل نرگس» بیان کرده است؟
 ب) این آرایه و هنر شاعران چه نام دارد؟
 19- با توجه به بیت «قطع زنجیر ز مجنون تو نتوان کردن / موج جزو بدن آب روان می باشد»:
 الف) عبارت زیر درست است یا نادرست؟
 «بیدل در مصراع دوم، جدایی ناپذیریموج از آب را معادل و تاییدی برای مفهوم جدایی ناپذیری زنجیر از عاشق مجنون بیان کرده است.»
 ب) نام آرایه مناسب با توجه به توضیح قسمت «الف» چیست؟
 پ) این آرایه بر پایه ی است.
 20- در عبارت زیر قسمت مشخص شده، چه آرایه ای را پدید می آورد؟
 «اصرارهای من که یوی التماس می داد، عاقبت شما را متقاعد کرد»
 21- در بیت «رنگین سخنان در سخن خویش نهانند / از نکته خود نیست به هر حال جدا گل» چه آرایه ای به کار رفته است؟ بخشی را که آرایه در آن قرار دارد، مشخص کنید.
 22- «حس آمیزی» را در بیت زیر مشخص کنید.
 «گل بخندید که از راست نرنجم ولی
 23- آیا بیت «آفتاب حسن او تا شعله زد / ماه رخ در پرده پنهان می کند» را می توان دارای اسلوب معادله دانست؟ چرا؟
 24- حس آمیزی را در بیت «ز شعرهای ترم گرم این چنین مگذر / که آب خضر نهان در شب سیاه من است» مشخص کنید.
 25- در سروده ی «با من بیا به خیابان / تا بشنوی یوی زمستانی که در باغ رخنه کرده است»:
 الف) آرایه قسمت مشخص شده چه نام دارد؟
 ب) دلیل خود را برای وجود این آرایه بنویسید.
 26- با ذکر یک دلیل ثابت کنید در بیت زیر، آرایه «اسلوب معادله» به کار رفته است.
 «سعدی از سرزنش غیر نترسد، هیاهات
 غرقه در نیل چه اندیشه کند باران را»



26- با ذکر یک دلیل ثابت کنید در بیت زیر، آرایه «اسلوب معادله» به کار رفته است.

«سعدی از سرزنش غیر نترسد، هیئات
غرقه در نیل چه اندیشه کند باران را»

27- چگونه به آرایه‌ی اسلوب معادله در بیت «سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای / شعله را زود نشانند به خاکستر خویش» پی می‌بریم؟

28- آرایه‌ی حس آمیزی را در جمله‌ی زیر بیابید و دلیل تشخیص خود را بنویسید.

«آسمان فریبی آبی‌رنگ شد»

29- کدام آرایه‌ی مشترک (به جز مراعات نظیر) در موارد زیر موسیقی معنوی ایجاد کرده است؟ چگونه به وجود این آرایه پی بردید؟

الف) خط شکسته را محکم‌ترو بامزه‌تراز دیگران می‌نوشت.

ب) افسوس موها / نگاه‌ها به عبث / عطر لغات شاعر را تاریک می‌کنند.

30- شاعر در بیت « غنچه و گل، اشک بلبل گر نمی‌کردند پاک / آستین آن چرا خونین شد و دامان آن» چه آرایه‌ای را در شعر خلق کرده است؟ درمورد

تشخیص خود بنویسید.

31- با توجه به بیت «نی که می‌نالد همی در مجلس آزادگان / زان همی نالد که بروی زخم بسیار آمده است»

الف) شاعر چه دلیلی برای صدای محزون و غمگین نی می‌آورد؟

ب) این هنر شاعرانه، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟

32- با توجه به عبارت: «ار صوفی پرسیدند هنگام غروب خورشید چرا زرد روی است؟ گفت از بیم جدایی.»

الف) صوفی چه دلیلی برای زردی خورشید به هنگام غروب ذکر می‌کند؟

ب) این هنر شاعرانه، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟

33- درباره وجود یا عدم وجود اسلوب معادله در بیت زیر توضیح دهید.

«گریه‌ی دائم سیاهی را نبرد از بخت من
زاغ را بسیاری باران نسازد پر سپید»

34- برای بیت زیر دو آرایه ادبی بنویسید.

«فکر شنبه تلخ دارد جمعه‌ی اطفال را
عشرت امروز بی‌اندیشه‌ی فردا خوش است»

35- با توجه به ابیات:

(1) از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر
یادگاری که در این گنبد دوار بماند

(2) دل چو غافل شد ز حق، فرمان‌پذیر تن بود
می‌برد هر جا که خواهد اسب، خواب‌آلوده را

الف) در کدام بیت آرایه اسلوب معادله وجود دارد؟

ب) چگونه به وجود این آرایه پی بردید؟

36- با توجه به بیت «خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده / که اندر خاک می‌جویند ایام جوانی را»

الف) شاعر چه دلیلی برای خمیدگی پشت پیران بیان کرده است؟

ب) این هنر شاعرانه سبب پیدایش کدام آرایه معنوی در بیت شده است؟

37- حس آمیزی موجود در بیت زیر را توضیح دهید.

«کجا تاب نگاه گرم دارد سایه پروردی
که گردد آفتابی چهره از گلگشت مهتابش»

38- چگونه به آرایه «حس آمیزی» در بیت زیر پی می‌برید؟

«بر لب کوه جنون خنده‌ی شیرین بهار
نقش زخمی است که از تیشه‌ی فرهاد شکفت»

39- آرایه‌ی شاخص بیت «چه سان مژگان خونین گریه‌ی ما را نگه دارد / کجا مرجان به زور پنجه دریا را نگه دارد؟» چیست؟